

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 370/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen merimiesten äänestämisestä kunta- vaaleissa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petri Hurun /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 370/2021 vp:

Miten hallitus varmistaa, että riippumatta laivojen sijainnista niissä työskentelevien suomalaisten merimiesten oikeus äänestämiseen toteutuu silloinkin, kun ennakkoäänestyksen ja äänestyspäivän aikana laiva on merillä eikä aikataulujen takia päästä toimittamaan annettuja ääniä ajoissa vaaliviranomaisille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vaalilain (714/1998) 9 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan ennakkoäänestyspaikkoina ovat suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomailla, kun ennakkoäänestys toimitetaan. Vaalilain 46 §:n 2 momentin mukaan suomalaisen laivan henkilökuntaan kuuluva äänioikeutettu saa äänestää ennakolta laivassa sen ollessa ulkomailla.

Vaalilain 47 §:n 1 momentin mukaan ennakkoäänestysajanjakso aloitetaan 11. päivänä ennen vaalipäivää ja lopetetaan ulkomailla 8. päivänä ennen vaalipäivää, mutta ennakkoäänestys voidaan suomalaisessa laivassa aloittaa jo viikkoa aikaisemmin eli 18. päivänä ennen vaalipäivää. Laivaaänestys voidaankin siis toimittaa yhtenätoista päivänä. Laajennetun äänestysajan tarkoitus on ollut, että laivojen henkilökunta pääsisi käyttämään äänioikeuttaan myös sellaisissa tilanteissa, joissa laivat ovat pitkiä aikoja merillä. Laivan vaalitoimitsija toimittaa äänestyksen yleensä heti ennakkoäänestysajanjakson alussa, jotta annetut äänet ehditään toimittaa Suomeen ajoissa. Heti satamaan saapumisen jälkeen vaalitoimitsija toimittaa kertyneet ennakkoäänestyksen lähetekuoret lähimmälle Suomen edustustolle, joka huolehtii niiden toimittamisesta Suomeen asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnalle. Vaalitoimitsija voi toimittaa lähetekuoret myös suoraan Helsingin postikeskukseen henkilökuriiria tai kansainvälistä kuriiripalvelua käyttäen.

Laivaaänestyksessä äänestäneiden määrät ovat viimeisen 20 vuoden aikana toimitetuissa vaaleissa vaihdelleet yleensä hieman runsaasta sadasta hieman runsaaseen kolmeen sataan.

Ulkomailla olevan laivan henkilökuntaan kuuluva voi myös halutessaan tilata kirjeäänestysasia-kirjat ilmoittamaansa ulkomailla olevaan osoitteeseen aikaisintaan kolme kuukautta ennen vaali-päivää. Kirjeäänestyksessä voi äänestää heti kun ehdokkaat ovat saaneet numeronsa eli aikaisin-taan 31. päivänä ennen vaalipäivää. Kirjeäänestyksessä kirjeäänestäjä itse vastaa lähetekuorensa toimittamisesta Suomeen asianomaisen kunnan keskusvaalilautakunnalle.

Laivaaäänestyksen laajennettu ajanjakso ja mahdollisuus kirjeäänestyksen käyttöön edesauttavat laivojen henkilökuntaan kuuluvien mahdollisuuksia käyttää äänioikeuttaan.

Oikeusministeriö seuraa eri äänestysmuotojen kehitystä ja tarvittaessa ehdottaa niihin äänestys-aktiivisuutta lisääviä muutoksia.

Helsingissä 2.7.2021

Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson